

RECENSIE

Een uiterst fascinerende ‘Richard III’ in Diever

Gebeurtenis: Richard III **Van:** William Shakespeare **Bewerking/regie/artistische leiding:** Jack Nieborg **Muziek:** Jan Meiborg **Choreografie:** Marten Boonstra **Met:** Floris Albrecht, Dick van Veen, Anneke van Wijk, Marion Juch, Coby van Muijen, Frans Planken, Lisa Hulskamp, Gert Jan van Muyen, Bert Wijers, vele anderen **Kostuums:** Margot van der Kamp **Decor:** Janco van Barneveld **Kap/grime:** Jolanda Slager **Stemcoach:** Janneke Geertsema **Geluid:** Gijs Scholten **Licht:** Ten Boekel/Van Rooij **Gezien:** 12/8 Diever, openluchttheater **Publiek:** 1000 (vol) **Nog te zien:** t/m 31/8 **Programma:**

www.shakespearetheaterdiever.nl
★★★★☆

Het verhaal van een zekere Richard, een Engelsman uit een gegoed milieu, die zichzelf toestond te radicaliseren. Geen weerstand kon bieden aan het schooien om aandacht en aan zijn perverse gedachtespinsels. Berekenend, sluw, welsprekend gevat, overlopend van sarcasme. Bovendien getraumatiseerd door het zelfbeeld van mismaaktheid, kreupel. Een duistere figuur, die zich opportunistisch en wellustig wentelt in een verblindende openheid met als handzaam motief dat hij zijn tijd het beste kan besteden aan alles dat het tegengestelde is van liefhebben. Alles kapot maken wat mooi is.

Richard III, een koningsdrama in de vorm van een op historische feiten en fictie gebaseerd verzinsel

Regisseur Jack Nieborg komt met ingenieuze vondsten

van William Shakespeare. Dit jaar staat hij extra in de belangstelling. Hij is 400 jaar dood, maar jubileert dubbel. In Diever leeft hij al 70 jaar, al spelen ze dit stuk voor het eerst. Daar kan ik inkomen. Er wandelen diverse begrafenisstoeten door het verhaal en voortdurend is er de dreiging van nieuwe gruwelen en dodelijk onheil. Richard vindt altijd wel een aanleiding om iemand uit de weg te ruimen. Het is een obsessie geworden, gevoed door wanstalgig machtsdenken, maar meer nog door zijn compensatiegedrag en de hunkering naar genegenheid. Dat breekt hem op. In een pakkende, majestueuze scène op het slagveld gaat hij eronderdoor, nauwelijks bezocht door wroeging of schuldgevoelens. En toch heftig beangstigd door wat zijn slachtoffers – de demonen uit het dodenrijk – bij hem aanrichten. De beulen die hij heeft aangesteld, tasten in een komische dialoog voorzichtig naar het vermoeden van een geweten. De conclusie in de slotzin – ‘de oorlog is dood, de vrede leeft’ – is een soort moraal waar Shakespeare

eigenlijk niet mee wekomt. Immers, op een andere plaats noteerde hij: „*Hell is empty, and all the devils are here.*”

Als artistiek leider heeft Jack Nieborg een omvangrijk pakket teksten drastisch ingedikt tot een heldere, rauwe voorstelling op megaformaat. Hij is niet zo van het psychologiseren en zoete gebakjes, poetst de dramatiek niet lafhartig of gemakzuchtig op en komt met ingenieuze vondsten, niet alleen met mooie plaatjes. Dit alles ondersteund door een luisterrijk totaalbeeld in de kostumering, de muzikale bedding, de setting en het geluid. Zijn Richard kweekt geen vingerhoedskruid en draagt modern schoeisel, nog net geen teen-slippers. We treffen hem in de figuur van Floris Albrecht in een fascinerende creatie met minimale, innemende details van tekstbeheersing en een verfijnde mimiek. Een schurk met gebreken, de zieligheid voorbij, in feite.

Met 48 m/v, inclusief de kinderen, (de grootste bezetting ooit in Diever) zijn er momenten dat je vergeet dat ze het toneelspel als liefhebberij beoefenen, al zit er een wegtrekker in de eerste akte. Naast Albrecht aan de top: de monumentale Dick van Veen en Coby van Muijen, Anne Peter van Muijen, Frans Planken en Marion Juch.

JACQUES J. D'ANCONA

Floris Albrecht als Richard III bereidt een nieuw slachtoffer voor. FOTO KOEN TIMMERMAN